

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОГЕНЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОСОБИСТОСТІ»

Ступінь вищої освіти – Доктор філософії

Спеціальність 053 Психологія

Освітня програма «Психологія»

Рік навчання 1, семестр 2

Форма навчання денна/вечірня

Кількість кредитів ЄКТС 5

Мова викладання українська

Лектор курсу

Контактна інформація

лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

Мартинюк Ірина Анатоліївна

martirene@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2467>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Психогенетичний потенціал особистості» є вибірковою в ОНП «Психологія». Вона важлива для забезпечення цілісного бачення формування й розвитку особистості в сукупності її психічних та психологічних характеристик. Дисципліна знайомить із сутністю теорій генетичної психології та її методами. Розглядається процес становлення особистості як цілісності, що є наче вичерпуванням з вихідної форми активності тих можливостей, які потенційно могли б бути в індивіді. Аналізуються особливості діяльнісного опосередкування особистісного розвитку через призму генетичної психології.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): здатність досліджувати й аналізувати психогенез особистості;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до наукового мислення (високий рівень абстрактного мислення, аналізу й синтезу) та креативного підходу у вирішенні наукових задач;

ЗК 02. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на підґрунті системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності;

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 02. Здатність до глибинного аналізу науково-практичних проблем у галузі психології та прогнозування шляхів їх розвитку й розв'язання.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 02. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.

ПРН 06. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок;

ПРН 08. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій, у тому числі у міжнародних виданнях.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практичні/ самостійна робота)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
2 семестр				
Модуль 1. Особистість у генетичній психології				
Тема 1. Роль генетичної психології у розвитку суспільства	3/3/9	Орієнтуватись у методологічних проблемах психології особистості. Знати принципи та методи генетичної психології. Уміти добирати теоретичні та емпіричні методи дослідження у галузі генетичної психології.	Аналіз методологічних проблем психології особистості у сучасному вимірі.	Оцінюється активність участі в дискусії 7 балів
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Методологічні основи дослідження кризових явищ особистості», або «Методологія когнітивної психології».	Перевірка виконання завдань на ЕНК 7 балів
Тема 2. Структура особистості	3/3/9	Розуміти парадигму життєтворення особистості. Знати структуру особистості. Уміти аналізувати основні складові особистості.	Аналіз психологічних складових особистості.	Оцінюється активність участі в дискусії 7 балів
			Підготуйте коротку доповідь на тему «Специфіка розгляду структури особистості у генетичній психології».	Перевірка виконання завдань на ЕНК 7 балів
Тема 3. Розвиток особистості	3/3/9	Розуміти сутність та особливості онтогенезу особистості. Знати чинники розвитку особистості. Уміти аналізувати особливості функціонування особистості.	Аналіз потребово-мотиваційного поля особистості.	Оцінюється активність участі в дискусії 7 балів
			Підготувати доповідь на тему «Умови та показники повноцінного	Перевірка виконання завдань на ЕНК 7 балів

			функціонування особистості».	
Тема 4. Психологічні механізми особистості	3/3/9	Розуміти сутність психологічних механізмів психіки. Знати види та особливості функціонування механізмів психіки. Уміти аналізувати різні види механізмів психіки.	Аналіз психологічних механізмів особистості.	Оцінюється активність участі в дискусії 7 балів
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Механізми психічного відображення», або «Механізми проєктування майбутнього», або «Механізми опредметнення психічних утворень».	Перевірка виконання завдань на ЕНК 7 балів
Тема 5. Системність як основа генетико-психологічної структури особистості	3/3/8	Розуміти сутність внутрішнього світу особистості. Знати фактор консолідації особистості. Уміти прогнозувати розвиток особистості та життєвий шлях людини.	Прогнозування розвитку особистості.	Оцінюється активність участі в дискусії 7 балів
			Підготувати доповідь на тему «Життєвий шлях людини як предмет наукових пошуків».	Перевірка виконання завдань на ЕНК 7 балів
Проміжний контроль	1	Узагальнення набутих знань та умінь.	Виконати тест	Перевірка виконання тестів на ЕНК 30 балів
Модуль 2. Методологія генетичної психології та її прикладний аспект				
Тема 1. Основи теорії генетичної психології та її методів	3/3/9	Розуміти евристичний потенціал генетико-моделюючого методу. Знати принципи побудови генетико-моделюючого методу. Уміти застосовувати генетико-моделюючий метод у психологічних дослідженнях.	Процедури та методики дослідження генетико-моделюючого методу.	Оцінюється активність участі в дискусії 7 балів
			Підготувати презентацію на одну із тем: Метакогнітивні процеси генетико-	Перевірка виконання завдань на ЕНК 7 балів

			моделюючого методу», або «Генетико-креативний метод та принципи його побудови».	
Тема 2. Експеримент як метод психологічного дослідження	3/3/9	Розуміти ідею навчального експерименту. Знати теорію учбової діяльності. Уміти планувати формувальний експеримент.	Формувальний експеримент: планування та аналіз.	Оцінюється активність участі в дискусії 7 балів
			Підготувати доповідь на тему «Досягнення персоналістичного напрямку вивчення розвитку особистості».	Перевірка виконання завдань на ЕНК 7 балів
Тема 3. Методологічні проблеми генетичної психології	3/3/9	Розуміти предмет і метод сучасної генетичної психології. Знати генетичні методи психологічного дослідження. Уміти застосовувати прийоми вивчення психічного розвитку суб'єкта учіння в умовах масової освіти.	Аналіз основних прийомів вивчення психічного розвитку суб'єкта учіння в умовах масової освіти.	Оцінюється активність участі в дискусії 7 балів
			Підготувати доповідь на тему «Самоздійснення особистості як науково-психологічна проблема».	Перевірка виконання завдань на ЕНК 7 балів
Тема 4. Іntenції активності й розвитку особистості	3/3/9	Розуміти сутність життєтворчого начала особистості. Знати особливості розгортання інтенцій особистості на різних етапах її розвитку. Уміти аналізувати інтенції активності й розвитку особистості.	Аналіз інтенцій активності особистості.	Оцінюється активність участі в дискусії 7 балів
			Підготувати доповідь на тему «Проблема інтенції активності особистості у працях вітчизняних вчених».	Перевірка виконання завдань на ЕНК 7 балів
Тема 5. Особистість як феномен	3/3/8	Розуміти значення психологічного	Психологічний супровід	Оцінюється активність

психологічного супроводу		супроводу особистості на різних етапах її життєвого шляху. Знати сутність психологічного супроводу школярів. Уміти добирати форми й методи психологічного супроводу особистості.	особистості в кризові періоди.	участі в дискусії 7 балів
			Підготувати презентацію на тему психологічного супроводу особистості в якомусь (на вибір) кризовому періоді.	Перевірка виконання завдань на ЕНК 7 балів
Проміжний контроль	1	Узагальнення набутих знань та умінь.	Виконати тест	Перевірка виконання тестів на ЕНК 30 балів
Всього за 2 семестр				70
Екзамен		Розуміння сутності процесу становлення особистості	Виконати тест, пройти усну співбесіду за відкритими питаннями тесту.	30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	<p>Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомій для здобувача причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації.</p> <p>Відтермінування здачі екзамену може бути дозволене у випадку вагомій причини за умови погодження з гарантом ОНП та відділом аспірантури.</p> <p>Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів здобувачів із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю здобувача залишається вчасне надання таких документів.</p>
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	<p>Вступаючи на цей курс, здобувачі повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (https://nubip.edu.ua/node/12654).</p> <p>Здобувачі повинні знати та дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу. Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.</p>

Політика щодо відвідування:	Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформувати систему знань та ґрунтовно підготуватись до екзамену. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із гарантом ОНП та відділом аспірантури).
------------------------------------	--

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання екзамену
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Психогенетичний потенціал особистості: монографія: у 2 т. / С. Д. Максименко. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. Т.1. 719 с.
2. Психогенетичний потенціал особистості: монографія: у 2 т. / С. Д. Максименко. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. Т.2. 447 с.

Допоміжні

1. Максименко С. Д. Різнокольорове дитинство: ігротерапія, казкотерапія, ізотерапія, музикотерапія. Практична психологія. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 192 с.
2. Максименко С. Д., Руденко Я. В., Кугнерьова А. М., Невмержицький В. М. Психічне здоров'я особистості: посіб. для вищ. навч. закл. Київ: «Вид-во Людмила», 2021. 438 с.
3. Максименко С. Д., Яланська С. П. Генетико-креативний підхід: діяльнісне опосередкування особистісного розвитку: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. 508 с.

Інформаційні ресурси

1. До вашої уваги – цикл теоретико-методологічних публікацій, присвячених проблемам розвитку психології у 21 столітті. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/read/1680/> (Дата звернення: 15.05.2024 р.).
2. Ковальчук З. Я. Експериментально-генетичний метод як потужний засіб дослідження оптимізації міжособистісного спілкування в освітньому просторі. *Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання*. 2013. С. 56 – 63. URL: <file:///C:/Users/HP/Downloads/976-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-1398-1-10-20200301.pdf> (Дата звернення: 15.05.2024 р.).
3. Максименко С. Д. Генетична психологія учіння людини: монографія. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2017. 206 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/709727/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%81%D0%B8%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%A1.%D0%94.%20%D0%93%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20>

[D1%83%D1%87%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8.pdf](#) (Дата звернення: 15.05.2024 р.).